

1925 чылдың август
31-де үнүп келдик

ШЫН

НИИТИЛЭЛ-ПОЛИТИКТИГ СОЛУН

№1
(19340)

2020 чылдың
январь 11
суббота

Хүннүң үнери — 8:59
Ажары — 16:02
Хүн дурту — 7:03

солуннун сайтызы// shyn.ru
электроннуг почтазы:
shyntuva@mail.ru
shyntuva@yandex.ru

Садар өртээ хостуг **12+**

2020 чылда төрүттүнген баштайгы чаш уруг

БЕШ АЛЫШКЫНЫҢ ХЕЙМЕРИ

Чөөн Чүк календары-биле 12 чыл эргилдезиниң эге чадазы – чаа үнген 2020 ак Күске чылы өг-бүле тударынга, чаш уруг-дарыг төрүттүнүп, немежиринге таарымчалыг чымчак чыл болур. Ооң бадыткалы – 2020 чылдың январь 1-де, дүнекиниң 00 шак 40 минута турда, 3 килограмм 900 грамм чаш төл, өг-бүлезинде ада-иезиниң беш дугаар оглу Кызыл хоорайга, бир-ле дугаар чырык черге төрүттүнүп, бодараан.

30 харлыг аныяк өг-бүле Алиса Никитична биле Артыш Олегович Монгуштарның дөрт оолдарының аразында ий

кижи – ийистер. Алышкыларның хеймер дуңмалыг болукап турган изиг күзели ынчалдыр боттанган.

5 оолдарның авазы бажың-балгадын эзлевишаан, Кызылда 55-ки даг-адыгжы бригадада ажылдап турар ачазының изин салгаан, келир үеде Ада-чурттуң камгалакчыларының онаалга, кичээлин кылдыртып, амданныг, чаагай аъш-чемин белеткеп олурар.

Дөрт оолга беш дугаар оол немешкен, ада-иеге оларның дөргүл-төрелдери, чоок кижилеринден аңгыда, Тыва Республиканың Дээди Хуралының, Кызыл хоорайның Төлээлекчилер хуралының болгаш Өөрөдилге яамызының специалистери база байыр чедирип, оларның өөрүшкүзүн үлөшкен.

Күске чылдыг оолду Шойгу деп ада-иези адап алган. Ол төрүттүнгөш, каш-ла хонганда, январь 10-да, (ХБАБ) Кызыл хоорайда хамааты байдалдар актыларының бижидилгезин чорудар күрүне албан чери төрүттүнген дугайында херечилелди ооң ада-иези Алиса-биле Артыш Монгуштарга байырлыг байдалга тывыскан.

Тыва Республиканың Дээди Хуралының депутады Алдын-Кыс Конгар:

— Шойгу деп алдарлыг аттыг бичии өпөя хаваанда херелдиг, чүрээнде оттуг, эрес-кежээ эр болуп өзөрүн йөрээгеш, келир үеде төрзэн Тывазы, чону дээш ажылдаар депутат болурун күзеп, ак кадакты ооң ада-иезинге сунган.

Бистиң корр.

Хүннүң медээлери

ЧАА ЧЫЛДЫҢ СЕС ХОНУУНУҢ ЧИДИРИИ

Эрткен Аппарат хуралына Тываның Чазааның Баштыңының оралакчызы Александр Щур 2020 чылдың баштайгы сес хонуунда улуг когарал – Тывага дөрт башкы чок болган дугайында медээже кичээнгейни угландырган. Болган тава-рылга бүрүзүнүң чылдагааны аңгы-аңгы дээрзин дыңнаткаш, ол-талазы-биле чогуур хыналда ажылдары чоруп турарын чугаалаан. Оон аңгыда, 2019 чылдың баштайгы хүннеринге деңнээрге, бо чылда кем-херек үлгедишкиннери ийи катап көвүдээнин А. Щур демдеглээн.

КОЛ КИЧЭЭНГЕЙ – ТИИЛЭЛГЕНИҢ 75 ЧЫЛЫ

Тываның Дээди Хуралының Чөвүлелиниң бирги хуралына чаа чылда кылып чорудар ажыл планын тургускан. Президент Владимир Путинниң Федералдыг Чыышка Айыткалында болгаш Тываның Чазак Даргазының ТР-ниң Дээди Хуралына Айыткалында кирген чугула айтырыгларның боттанылгазын чедип алырынга хамаарышкан хемчеглер кирген документини белеткеп турар. Оон аңгыда, чыл дургузунда кылып чорудар ажыл планын тургузуп тура, депутаттар кол кичээнгейни Тиилелгениң 75 чыл ою болгаш Россияда чарлаттыгандар Алдар болгаш Сактыышкының чылынче угландырган. Тиилелгениң 75 чылында Тываже Моолдуң Увс аймактың Хуралындан депутаттарны чалаар дугайында айтырыгны база чугаалажып көргөн.

БАЙЫРЛАЛ ХҮННЕРИНДЕ 29 ӨРТ БОЛГАН

2020 чылдың январь 1-ден 8-ке чедир республика девискээринге 29 өрттерни узуткаан. Өрт айылындан 5 кижини камгалаан, 12 кижини хоралыг ыш долган девискээрден өскээр чайлаткан. Болган өрттерниң кол чылдагааны электрилик дериг-херекселдерни, база суугуну оваарымча чок ажыглаанындан болгаш бок өртөткөш, азы таакпылаан соонда от көзүн чедир өжүрбээнинден болуп турарын өрт өжүрүкчүлери демдеглээн.

900 ЛИТР СПИРТ

Ак-Довуракта бир хуу бажыңның девискээринден спирт шыгжаар чажыт складты узуткаан дугайында ТР-ниң ИХЯ-зы дыңнаткан. Спирт складының ээзи үк хоорайның херээжен чурттакчызы болган. Ооң өчүү-биле, спиртни Абакандан садып алганы илерээн. Складтан тыпкан 900 литр хоруглуг чүүлду хынаары-биле чогуур албан черинче чоруткан.

**ЧАШТАРНЫҢ ИЙГИ
БАЖЫҢЫ**

3-куарында

**ЭЛЭЭР КУДАНЫ
ЭРТТИРГЕН**

4-куарында

**ТЭЭЛИДЕ "ЭЗИРЛЕРНИҢ
УЯЗЫ"**

5-куарында